

Надія МЕЛЬНИК,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри філософії, економіки
та менеджменту освіти,
проректор із науково-методичної роботи
Рівненського ОІППО

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЩОДО РОЛІ МЕТОДИЧНИХ СЛУЖБ В УДОСКОНАЛЕННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

У статті розглядається питання модернізації системи професійного розвитку працівників методичних служб у регіональній неперервній педагогічній освіті, їх ролі в удосконаленні професійної компетентності педагогічних працівників; інноваційних напрямів та інтерактивних форм науково-методичного супроводу; сучасних проблем трансформації методичних кабінетів у сервісно-методичні центри.

Ключові слова: методична служба, науково-методичний супровід, професійна компетентність, мережева взаємодія, методичний сервіс, самоосвіта.

В статье рассматривается вопрос модернизации системы профессионального развития работников методических служб в региональной непрерывном педагогическом образовании, их роли в совершенствовании профессиональной компетентности педагогических работников; инновационных направлений и интерактивных форм научно-методического сопровождения; современных проблем трансформации методических кабинетов в сервисно-методические центры.

Ключевые слова: методическая служба, научно-методическое сопровождение, профессиональная компетентность, сетевое взаимодействие, методический сервис, самообразование.

The article deals with the modernization of the system of methodical service workers professional development in regional continuing education, their role in improving the professional competence of pedagogical workers; innovative directions and interactive forms of scientific and methodological support; modern problems of the transformation of methodological offices into service and methodological centers.

Key words: methodical service, scientific and methodological support, professional competence, network interaction, methodical service, self-education.

Постановка проблеми. Освітня галузь, реагуючи на суспільні зміни, набуваючи ознак модернізації та реформування, спрямованості на інноваційну діяльність, є імперативом освітньої політики України на сучасному етапі, її головним стратегічним напрямом.

Серед пріоритетних напрямів оновлення системи освіти – досягнення якості освіти, її відповідності потребам країни та світовим стандартам. Це зумовлює потребу впровадження нових підходів у підготовку педагогів у закладах вищої освіти, формування нових моделей науково-методичного супроводу в системі післядипломної педагогічної освіти, оновлення змісту та форм діяльності методичних служб у напрямі підвищення професійного рівня педагогічних працівників, розкриття і розвитку їх творчого потенціалу. Стратегічним напрямом діяльності методичних служб стає пошук технологічних шляхів формування успішного вчителя – агента змін, формування готовності педагогів до інноваційної діяльності, адже «діяльність методичних служб визначається під впливом суспільного усвідомлення, що стан справ у цій підсистемі відбивається на якісних характеристиках освітньої сфери в цілому через кваліфікацію її працівників» [5, с. 7].

Такі сучасні тенденції щодо ролі методичних служб в удосконаленні професійної компетентності педагогічних працівників постають у контексті нового Закону України «Про освіту» та Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа». Зокрема, Концепцією «Нова українська школа» педагогам надано значну академічну свободу, «вчитель зможе готувати власні авторські навчальні програми, власноруч обирати підручники, методи, стратегії, способи і засоби навчання; активно виражати власну фахову думку. Держава гарантуватиме йому свободу від втручання у професійну діяльність» [4, с. 16].

Оскільки у зв'язку з реформуванням освітньої галузі закономірно виникають питання щодо ролі та місця методичних служб у системі післядипломної освіти, вважаємо, що на ці служби покладається особлива місія – підвищення професіоналізму педагогів, які мають усвідомити, що акцент сьогодні ставиться не на засвоєнні учнями певної кількості знань, а насамперед на розвитку особистості, її здібностей, формуванні наскрізних умінь та ключових компетенцій, що визначають якість змісту загальної середньої освіти.

Таким чином, методичні служби на сучасному етапі покликані максимально задовольнити професійні, соціальні й культурологічні запити педагогів-практиків, спонукати їх до постійного самовдосконалення у професійному та особистісному вимірах,

статі своєрідним випереджувальним механізмом у процесі стабілізації та адаптації системи освіти до нових вимог соціально-економічного розвитку України.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Питання ролі методичних служб в удосконаленні професійної компетентності педагогічних працівників в умовах модернізації системи освіти, формування конкурентоспроможного педагога-фахівця розкрито в працях таких науковців, як В. Олійник, Є. Чернишова, Н. Любченко, Н. Білик, В. Бондар, Л. Даниленко, Т. Єльнікова, О. Зайченко, А. Зубко, Л. Колосова, Н. Клокар, В. Луговий, В. Маслов, Н. Побірченко, Л. Покроєва, Н. Протасова, В. Пуцов, М. Романенко, С. Сисоєва, Т. Сорочан, А. Фасоля та ін. Питання формування системи науково-методичного супроводу педагогічних працівників в умовах об'єднаних територіальних громадах, освітніх округів та опорних закладів частково порушувалися в працях М. Артюхова, Л. Ільєнко, Н. Лукиної, О. Чернишова та ін.

Проте аналіз наукової літератури засвідчує, що сьогодні недостатньо приділяється увага питанню ролі методичних служб в удосконаленні професійної компетентності педагогічних працівників в умовах функціонування об'єднаних територіальних громадах, освітніх округів та опорних закладів як важливого компонента регіональної системи підвищення кваліфікації, створення нових моделей мережевої взаємодії та науково-методичного супроводу інноваційних процесів.

Мета статті – розкрити сучасні тенденції щодо ролі методичних служб в удосконаленні професійної компетентності педагогічних працівників; визначити форми та з'ясувати значущість науково-методичного супроводу педагогічних працівників як важливого чинника якісних освітніх реформ.

Виклад основного матеріалу. Сучасний інформаційний світ із його установкою на технологічний прогрес та економічну ефективність зумовив потребу переходу від усталеної системи знань до компетентної освіти, яка знайшла своє втілення у Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» з чітко визначеними першочерговими завданнями сучасної школи: створення умов для розвитку особистості та творчої самореалізації кожного громадянина України, виховання покоління людей, здатних ефективно працювати і навчатися впродовж життя [4, с. 5].

Домінантною за такої умови стає підготовка педагога, який повинен уміти працювати в ситуації вибору педагогічної позиції, технології, методики, підручників, змісту, форм навчання. Значуща роль у підвищенні професійного рівня педагогічних працівників відводиться методичній службі, спроможній своєчасно реагувати на вимоги часу, інноваційні процеси, які відбуваються в суспільстві, та приймати адекватні рішення, спрямовані на підвищення якості освіти.

Серед сучасних тенденцій щодо ролі методичних служб в удосконаленні професійної компетентності педагогічних працівників виокремлюємо такі:

Перша тенденція – створення нових методичних служб в умовах децентралізації освіти, тобто нових моделей методичної служби в об'єднаних територіальних громадах, освітніх округах та опорних закладах, покликаних задовольнити різноманітні освітні потреби.

Друга тенденція – реформатування наявних методичних служб, тобто набуття районними, міськими методичними кабінетами статусу науково-методичних установ із відповідним оновленням змісту, форм та методів діяльності в умовах інноваційних змін.

Третя тенденція – спрямованість діяльності методичних служб різних рівнів на підготовку вчителів – агентів змін, інноваційна діяльність яких стане тим механізмом, який дозволить сформуванню цілісної особистості із активною патріотичною позицією, здатну змінювати навколишній світ, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.

Четверта тенденція – забезпечення підтримки педагогічних працівників у процесі самоствердження, самореалізації й самовизначення як конкурентоспроможних фахівців.

П'ята тенденція – утвердження позиції педагогічного партнерства, що полягає в особистісно рівноправному спілкуванні, взаємодії та співпраці педагога і методиста. Таке партнерство пов'язане зі зміною ролей і функцій учасників методичного полілогу і спонукає до саморозвитку, створює умови для самоствердження.

Система післядипломної педагогічної освіти, сформована ще в минулому столітті, не відповідає запитам сьогодення, оскільки в основному обтяжена адмініструванням освітнього процесу, характеризується авторитарним відношенням до керівника закладу освіти та вчителя. Косметична модернізація цієї системи, яка відбулася після 1991 року, не призвела до принципово якісних змін. Думки, що система методичної допомоги віджила себе, що методичні служби не потрібні, не відповідають вимогам часу. Навпаки, в умовах реформування освітньої галузі науково-методичному супроводу має приділятися особлива увага, оскільки багато питань, що виникнуть у ході освітніх змін, потребуватимуть кваліфікованих коментарів, практичних порад, без яких учителям самостійно впоратися буде складно, а багатьом із них означені проблеми взагалі будуть не під силу для самостійного вирішення.

З огляду на це, оновлення змісту та напрямів діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти, районних, міських методичних кабінетів, розбудова мережі методичних служб об'єднаних територіальних громад, освітніх округів та опорних закладів в умовах нової української школи, підтримка педагогічних інновацій є необхідною складовою реформування освіти, спрямованою на якісне покращення всіх ланок цілісного освітнього процесу, дієвим засобом реалізації нової освітньої парадигми, державних освітніх стандартів, пульсом педагогічного життя конкретного регіону і трансформатором педагогічних ідей у практику роботи кожного закладу освіти. Усі названі служби задля досягнення бажаного результату мають працювати злагоджено, спільно з науковими установами. «На сучасному етапі тенденції посилення взаємодії педагогічної науки з практикою, запровадження інновацій на всіх рівнях освіти, зростання вимог до рівня професіоналізму педагогів зумовлюють нові підходи до визначення напрямів, змісту та технологій цілісного професійного розвитку педагогів, що пов'язано з необхідністю забезпечення визначеної державою стратегії розвитку освіти» [6, с. 10].

Загальновідомо, що якість шкільної освіти багато в чому залежить від рівня підготовки вчителя, а його професійна спроможність – від професіоналізму працівників методичних служб. Зважаючи на це, саме методичні служби мають створювати оптимальні умови для всебічного безперервного особистісного розвитку педагога, бути орієнтиром його професійного становлення, зростання і подальшого розвитку. Водночас професіоналізм працівників районних, міських методичних кабінетів, методичних служб об'єднаних територіальних громадах, освітніх округів та опорних закладів безпосередньо залежить від того, наскільки ефективно здійснюється науково-методичний супровід їх діяльності закладами післядипломної педагогічної освіти. І. Якухно відзначає, що «...в період глобалізації ринків праці та освітніх послуг найсуттєвішими організаційно-педагогічними умовами розвитку системи післядипломної педагогічної освіти є неперервність, компетентнісний підхід, особистісна зорієнтованість у підвищенні кваліфікації педагогічних кадрів» [7, с. 9]. Отже, професійний розвиток працівників методичних служб різних рівнів – це процес цілеспрямованої взаємодії та тісної співпраці, спрямований на формування регіонального інноваційного освітнього середовища, комфортного для вдосконалення професійної компетентності педагогічних працівників.

Професійний розвиток працівників методичних служб повинен залишатися одним із пріоритетних напрямів діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти, адже, як зазначає Г. Дмитренко, «післядипломна освіта може відігравати також іншу, винятково традиційно-допоміжну роль (використовуючи при цьому сучасні методи навчання). У такому випадку вона наоцінюється як підсистема, яка надає освітянські послуги щодо підвищення кваліфікації керівників і фахівців за їхніми потребами» [1, с. 3].

У зв'язку з цим постає питання про створення інноваційних методичних форм для формування професійної компетентності працівників методичних служб у закладах післядипломної педагогічної освіти (лабораторій, технопарків, шкіл новаторства, шкіл технологічної майстерності, консалтингових служб), запровадження нової системи надання освітніх послуг та оцінювання їх якості, розроблення власної стратегії освітнього інформаційно-інноваційного розвитку, нової моделі управління підвищенням кваліфікації педагогічних працівників на засадах диференційованого підходу в системі післядипломної педагогічної освіти регіону [3, с. 132].

Щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників, професійного розвитку методистів відповідно до Закону України «Про освіту», це може здійснюватися по-різному: шляхом самоосвітньої діяльності, «навчання за освітньою програмою, стажування, участю у сертифікаційних програмах, тренінгах, семінарах, семінарах-практикумах, семінарах-нарадах, семінарах-тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо та в різних формах (інституційна, дуальна, на робочому місці)» [2, с. 37].

У зв'язку з цим виокремимо координаційну діяльність працівників методичних служб як важливу складову підвищення фахового рівня, в ході якої актуалізуються нові завдання: корекція та оновлення змісту і способів обслуговування, виявлення потенційних освітніх потреб, підготовка і оформлення освітнього замовлення, моніторинг процесу професіоналізації педагогічних працівників.

Йдеться про науково-методичний сервіс в умовах відкритої освіти, що дозволить кожному методисту обирати власну траєкторію розвитку, визначати зміст, форми, варіанти професійного зростання. Методичний сервіс як комплекс адресних диференційованих послуг, що надаються за запитом методиста чи методичної служби, сприяє реалізації персоналізованого, клієнтоорієнтованого підходу в освіті, формуванню позитивного іміджу методиста як висококваліфікованого фахівця, здатного забезпечити запуск механізмів саморозвитку суб'єктів освітнього процесу.

Що означає здійснювати методичний сервіс, надавати методичну допомогу, методичну підтримку в умовах освітніх змін? Це насамперед виявлення потенційних можливостей кожного методиста як фахівця зосередженими діагностики та моніторингу. Усвідомлення того, що лише на діагностичній, моніторинговій основі можливо забезпечити цілеспрямовану і результативну діяльність методистів, спонукало до розроблення нової регіональної моделі мережевої взаємодії методичних служб, реалізація якої сприятиме можливості задовольнити потреби професійного росту відповідно до індивідуальної траєкторії формування компетентностей кожного працівника методичної служби, забезпечити функціонування науково-методичної роботи в контексті сучасних викликів. Така зміна вектора підготовки методистів дозволить підвищити рівень їх управлінської компетентності, культури, стилю.

Метою моделі мережевої взаємодії методичних служб районних, міських методичних кабінетів, об'єднаних територіальних громадах, освітніх округів та опорних закладів є координація дій методичних служб щодо реалізації основних напрямів їх діяльності, мобілізації на співпрацю, пошук ефективних шляхів науково-методичного супроводу професійної діяльності педагогічних працівників, мережевого консультування, обміну досвідом, взаємодії щодо формування готовності педагогів до роботи в умовах нової української школи. Модель розроблена з урахуванням модульно-диференційованого підходу та спрямована на підвищення результативності й престижу методичних служб у системі післядипломної педагогічної освіти, перехід від традиційних форм навчання до реалізації диференційованих та індивідуальних програм самовдосконалення, саморозвитку і самореалізації, конкурентоздатності методичних працівників.

У даному процесі очевидно є спрямовуюча, координаційна роль закладів післядипломної освіти як регіональних сервісно-методичних центрів підвищення кваліфікації працівників методичних служб та педагогічних працівників закладів освіти у міжкурсовий період. Зміст науково-методичної роботи в означений період передбачає вивчення основних нормативних документів про освіту, актуальних проблем психологічного супроводу, впровадження інноваційних педагогічних технологій і методик, педагогічного досвіду, участь у науково-практичних конференціях, конкурсах професійної майстерності, семінарах та ін. Оновлений зміст зумовлює появу нових напрямів науково-методичної роботи, покликаних забезпечити реалізацію державних освітніх стандартів, профільного, інклюзивного та інтегрованого навчання, впровадження ІКТ, удосконалення системи роботи з обдарованими дітьми та молоддю, а також наскрізного процесу виховання, спрямованого на формування цінностей, упровадження педагогіки партнерства, в основі якої – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками.

У науково-методичній роботі виокремлюємо інноваційні форми, спрямовані на максимальну активізацію практичної діяльності методистів. Вони більшою мірою ніж традиційні розширюють можливості науково-методичного супроводу, роблять його динамічним, практико орієнтованим. Серед таких форм – школа резерву працівників методичних служб, школа новопризначеного методиста, школи методичної майстерності та технологічної творчості, методичні студії, методичні сесії, майстер-класи, вебінари, веберенції та ін. Усі вони підпорядковуються єдиній меті – суттєво покращити якість підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

На сьогодні є очевидним, що наявні районні, міські методичні кабінети як науково-методичні установи в умовах децентралізації освіти змушені реформувати свою діяльність (освітню, інформаційну, консультативну, компенсаторну, дослідно-пошукову, проєктувальну, впроваджувальну, аналітико-прогностичну, діагностичну, моніторингову та експертну), зокрема спрямувати її на практичну допомогу в опануванні нових педагогічних технологій та методик, інтерактивних форм навчання, педагогічного досвіду.

Одним із важливих аспектів, який потребує уваги, є методичний супровід педагогічних працівників в умовах об'єднаних територіальних громад, освітніх округів та опорних закладів. Методичні служби, створені в них, повинні стати сервісно-методичними центрами роботи з підвищення кваліфікації та фахової майстерності педагогічних працівників, здійснення якісного методичного супроводу в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа». Правильно організований і своєчасний супровід педагогічних працівників допоможе зорієнтуватися щодо доцільності використання тих чи інших методик і технологій у реалізації нових освітніх стандартів та особистісно зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів у навчанні, вихованні та розвитку учнів.

Специфіка методичної роботи в опорному закладі полягає в тому, що вона покликана сприяти організації безперервної педагогічної освіти та плануватися з урахуванням індивідуальних потреб і запитів кожного педагога. Щодо її форм, то результативними, як свідчить практика, є стажування і наставництво, методичні об'єднання, творчі групи, семінари, школи молодого вчителя, школи педагогічного зростання, авторські творчі майстерні вчителя, школи технологічної майстерності, школи прогностичних досліджень та ін.

Методичний кабінет опорного закладу має стати ресурсним центром розвитку об'єднаної територіальної громади, в якій він створений, місцем, де навчатимуться педагогічні та керівні працівники з усієї громади, буде доступ усім громадянам до мережі Інтернет, відбуватимуться громадські слухання, навчальні тренінги, майстер-класи для мешканців громади, зосереджуватиметься низка цікавих проєктів, що дозволить розвивати матеріально-технічну базу й організувати на сучасному рівні професійний розвиток педагогічних працівників.

Для підтримки методичних служб та закладів освіти регіону доцільною є розбудова єдиного інноваційного освітнього середовища на чолі з інститутом післядипломної педагогічної освіти, в умовах якого забезпечуватиметься можливість обміну досвідом, знайомство з новими ідеями, здобутками, пошук ефективних шляхів науково-методичного супроводу професійної діяльності педагогічних працівників. Із практики діяльності Рівненського ОППО зауважимо,

що на сайті інституту створено спільноту методистів; в електронній газеті «Освіта Рівненщини», розміщеній на порталі «Освіта Рівненщини», започатковано рубрику «Методисти-новатори»; творчі здобутки методистів-новаторів публікуються в ЗМІ для ознайомлення громадськості, а не лише освітянської спільноти; сформовано інформаційний банк даних базових методичних кабінетів; функціонує медіатека; створені спеціальні бібліотечні та ресурсні фонди, медіацентр, центр дистанційної освіти; сформовано обласний інформаційний банк ідей кращої педагогічної практики, який систематично поповнюється новаторськими ідеями, оскільки дисемінація педагогічного досвіду обумовлює не лише знайомство з ним, а й організацію такої діяльності, що стане імпульсом до ґрунтовних змін у системі освіти та перетворить запозичену практику в інноваційний ресурс розвитку певної педагогічної системи. Розпочато роботу щодо підготовки сучасного глосарію, який забезпечить перенесення, трансляцію оригінальних новаторських ідей, інноваційного педагогічного досвіду з однієї освітньої системи в іншу, перехід системи в новий якісний стан із найменшими ресурсними затратами та впровадження в масову педагогічну практику з метою досягнення нових результатів, системних якісних змін в освіті.

Із метою модернізації системи управління професійним розвитком методистів науково-методичних установ інститут організовує спеціальне навчання за участю науковців під час Червневих методичних студій, метою яких є формування інноваційної творчої особистості як основної цінності суспільства. У регіоні створено розгалужену інфраструктуру методичної підтримки на принципах партнерства та мережевої взаємодії й маркетингу. Доцільність такої структури відчутна вже сьогодні: забезпечено стабільне функціонування й інноваційний розвиток системи освіти регіону, сформовано єдине інформаційно-навчальне середовище регіональної освітньої системи.

Висновки. Новий погляд на структуру і зміст науково-методичної роботи потребує реалізації стратегічних напрямів модернізації системи управління професійним розвитком методистів науково-методичних установ, об'єднаних територіальних громад, освітніх округів, опорних закладів у регіональній неперервній педагогічній освіті, серед яких: продовження трансформації районних, міських, в ОТГ методичних кабінетів у науково-методичні установи; розробка та апробація нових моделей методичних служб опорних закладів в умовах оптимізації регіональної мережі закладів освіти; проведення моніторингових досліджень результативності підвищення кваліфікації працівників методичних служб для вчасного коригування та прийняття відповідних рішень щодо їх професійного зростання; формування готовності працівників методичних служб різних рівнів до інноваційної діяльності, реалізації нових функцій методичного менеджменту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дмитренко Г. Післядипломна освіта як реалізатор людиноцентричної модернізації національної системи освіти [Текст] / Г. Дмитренко // Післядипломна освіта в Україні. – 2015. – № 2. – С. 3–9.
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

3. Клокар Н. Теоретико-методологічні засади побудови моделі управління підвищенням кваліфікації педагогічних працівників на засадах диференційованого підходу в системі післядипломної педагогічної освіти регіону / Н. Клокар // Педагогічний альманах : зб. наук. праць / ред. кол. : В. Кузьменко. – Херсон : РППО. – 2010. – Вип. 8. – С. 131–138.

4. Концептуальні засади реформування середньої освіти «Нова українська школа» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola>.

5. Луговий В. Управління підготовкою педагогічних кадрів у системі вищої школи [Текст] / В. Луго-

вий // Післядипломна освіта в Україні. – 2013. – № 2. – С. 6–9.

6. Сорочан Т. Післядипломна освіта: можливі відповіді на виклики модернізації [Текст] / Т. Сорочан // Післядипломна освіта в Україні. – 2013. – № 2. – С. 9–12.

7. Якухно І. Управління інноваційним розвитком післядипломної освіти регіону / І. Якухно // Управління освітою. – 2014. – № 1. – С. 6–10.

Дата надходження до редакції: 28.09.2018 р.

УДК 371.13

Михайло МОСКАЛЕЦЬ,
кандидат педагогічних наук,
проректор із науково-педагогічної роботи
КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти»
Дніпропетровської обласної ради, м. Дніпро

Віктор ШВИДУН,
кандидат педагогічних наук, доцент,
заступник декана факультету підготовки
та перепідготовки педагогічних кадрів
КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти»
Дніпропетровської обласної ради, м. Дніпро

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧИТЕЛІВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

У статті розглядаються питання розвитку професійних компетентностей учителів в умовах реформування української школи в системі післядипломної педагогічної освіти в контексті аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду роботи відповідних закладів. На підставі досліджень, проведених серед учителів США та України, зроблено висновок щодо необхідності запровадження інноваційних форм та методів навчання.

Ключові слова: компетентність, інновації, післядипломна педагогічна освіта, самоосвіта, міжкурсовий період.

В статье рассматриваются вопросы развития профессиональных компетентностей учителей в условиях реформирования украинской школы в системе последипломного педагогического образования в контексте анализа отечественного и зарубежного

опыта работы соответствующих заведений. На основании исследований, проведённых среди учителей США и Украины, сделан вывод о необходимости внедрения инновационных форм и методов обучения.

Ключевые слова: компетентность, инновации, последипломное педагогическое образование, самообразование, междукурсовой период.

The article deals with the development of professional competences of teachers in the conditions of reforming the Ukrainian school in the system of postgraduate pedagogical education in the context of analysis of foreign and domestic experience of the relevant institutions. Based on studies conducted among teachers in the United States and Ukraine, it is concluded that there is a need to introduce innovative forms and teaching methods.

Key words: competence, innovations, postgraduate pedagogical education, self-education, intercourse period.